

Beste Vrienden,

Het lijkt wel een eeuwigheid geleden dat ik jullie mijn laatste brief stuurde. Vanwege groeiende medische beslommingen ben ik deze keer vier maand in Nederland geweest in plaats van drie. Ze zeggen dat ik er bar slecht uit zag in juli toen ik uit Kisumu kwam, alhoewel ik mij patent voelde; en nou zeggen ze dat ik er weer patent uitzie; en uiteraard voel ik mij nog steeds patent. Mijn reis verliep vlot, omdat ik een rolstoel besteld had. En dan kan je bijna niks gebeuren, behalve kiespijn. Toen het toestel in Brussel omhoog ging kreeg ik plotseling barre kiespijn. Gelukkig had ik een ruime voorraad paracetamol bij me, en dat heeft me het leven dragelijk gemaakt. Johan Smorenburg die ik hier in Kisumu aantrof vertelde mij dat hij ook wel eens in een vliegtuig kiespijn kreeg bij het opstijgen. Volgens zijn tandarts kon dat helemaal niet, maar Johan en ik waren het toch wel eens dat de kiespijn geen inbeelding was. De tandarts in Kisumu, die ik op de dag van mijn aankomst bezocht hield het op een infectie, en gaf mij pilletjes die uiteindelijk toch wel hielpen. Zouden Johan en ik iets nieuws ontdekt hebben?

Als je zo terugkomt bekijk je de stad Kisumu met nieuwe ogen. En dan besef je hoe chaotisch het verkeer aan het worden is. Niet alleen is het aantal voertuigen blijkbaar verdubbeld. Maar ook worden plotseling op diverse plaatsen de straten opgebroken zonder dat er een omleiding wordt aangegeven. Hier komt dan nog bij dat midden in de stad een rijkschool voor grote vrachtwagens opereert die er voor zorgen dat er aldoor zeven kanjers van gigantische gele lorries het verkeer blokkeren. Wat het typische verschil is met het verkeer hier en dat bij jullie? In Nederland rij je goed wanneer je alle voorschriften en aanwijzingen in acht neemt; hier rij je goed wanneer je niets of niemand raakt. De verkeersregels zijn er wel, maar worden niet opgevolgd, en niemand die je zal bekeuren.

Iets dat de gemoederen van de mensen onlangs dagenlang bezig hield was het bezoek van de Paus. Men raakte er maar niet over uitgepraat dat hij in een kleine auto reed. Hier heeft alles wat belangrijk is een overtreffend groot bakbeest van een auto. De nieuwe bisschop van Kakamega kreeg er dit voorjaar zelfs drie stuks aangeboden. Bij de andere bisschoppen is het ook niet mis, en de lui moesten daar erg om gniffelen. Maar goed, tijd heelt alles, en over en paar maand kunnen ze weer normaal protserig doen.

Een konstant thema van de Paus was de alles doordrenkende corruptie. Daar is natuurlijk de kleine corruptie. Op het vliegveld van Nairobi zei mijn rolstoeldrukker: "Had u mij nog iets kleins willen geven?" Ik antwoordde: "Weet u niet dat je mensen in een rolstoel geen tip mag vragen?" Hij weer: "Ah, u hebt gehoord dat het onlangs wettelijk verboden is om een tip te vragen?" En dan is er het euvel van de grote corruptie. Daar raak je zo een-twee-drie niet van af. Dat heeft te doen met de manier waarop volgens de cultuur mensen met hun geld omgaan. Op de eerste plaats, bedenk dat geld hier nog nauwelijks honderd jaar oud is. Ten tweede, verzekeringen bestaan hier haast niet. De plaats daarvan wordt ingenomen door wat wij in Twente de noaberplicht noemen. Wanneer iemand iets duurs overkomt hebben alle familieleden, burens en vrienden de plicht om een flinke bijdrage te leveren. Dat heeft voorrang boven alles. Geld waarmee je beloofd had om schuld af te betalen gaat daar naar toe; en geld voor de scholing van je kinderen; en de premie voor het ziekenfonds. Wat het iets dragelijker maakt en tegelijk onoplosbaar is het feit dat ze allemaal in dezelfde boot zitten. Hun hoop is vaak dat de goede God er voor zal zorgen dat hun gesjoemel niet ontdekt wordt. Meestal is dat ook wel zo. Daarom bloeit de godsdienst hier.

Ik ben op drie tijdschriften geabonneerd: The Tablet, VolZin en Streven. Vier maand weg zijn betekent dan dat er een stapel leesmateriaal op mij te wachten ligt. Mijn geliefde bezigheid is nu dan ook om liggend in mijn luie klapstoel de achterstand in te halen. Moet gebeuren. Heerlijk.

Om met de wereld hier op peil te blijven lees ik dagelijks ook het nationale dagblad. Daar kom je ook nogal eens merkwaardige dingen tegen. Wat denken jullie hier van? Voor het opwaarderen van telefoons koopt men hier meestal een kaartje, waarop het in te voegen nummer verborgen ligt onder een laagje zwarte verf; die moet je dan met een muntje wegschrapen. Deze week schreef iemand in de krant dat het een schande was dat er op die manier miljoenen munten verloren gingen aan het schoonschrapen van bel-tegoed-kaartjes. Zijn voorstel was dat de regering speciale schraapmuntjes op de markt moest brengen om kapitalen te besparen. Nou dan.

Er zijn nog diverse andere dingen om over te schrijven, want het is hier de gewoonte om de vervelendste problemen op te sparen tot ik weer terug ben. Maar daarover een volgende keer. Heel veel plezier met Sinterklaas, en verder alles wat goed is.

Hans